

Түсінік хат

Үлгерімі төмен оқушыларда дамудың жеке варианттарының көп түрлілігі бар. Олар таным компоненттерінің қалыптасуының әр түрлі деңгейіне байланысты, яғни бұл артта қалудың әр түрлі себептері бар екенін көрсетеді. Оқушылардың негізінен білімді меңгеру үрдісі мына компоненттерден тұрады: қабылдау, түсіну, есте сақтау, қорығу және жүйелеу. Оқу үрдісінде бұл компоненттер өте тығыз байланысты. Оқушы меңгеретін материалдың қиындығына соқтыққанда ғана өз бетінше шешім қабылдап, қорытынды жасай алады. Осыдан кейін ол материалды толық игереді. Қабылдауы баяу оқушылар әрбір сабақ кезінде қажетті көрнекі құралдармен, дидактикалық материалдармен, тарататын және көрсететін көрнекіліктермен қамтамасыз етілуі қажет. Сонда ғана өткізілген сабақтар өз мақсатына толық жетеді. Осы білімді меңгеру компоненттері баяу болғандықтан нашар оқушы шығады. Оқу жылдамдығы баяу болғандықтан және есеп мәтінін қате оқығандықтан оның мазмұнын түсінбейді, есте сақтауы да төмен. Үлгерімі төмен оқушылардың ақыл-ой параметрі және жағымды ақыл сапалары қалыптаспаған білім қоры аз. Нашар оқудың алдын алу үшін артта қалу мен үлгерімнің төмендеуінің себептерін анықтау керек. Нашар оқушылардың кемшіліктері төмендегідей:

- Географиялық зерттеулер, географ тұлғалар, план және картада кеңістіктерді ажырата алмайды.
- Термин сөздерге анықтама бере алмайды.

Мұндай кемшілігі бар оқушыларға оқулықтан арнайы тапсырмалар немесе карточкамен жұмыс беріледі. Карточкамен жұмыс оқушыны жалықтырмайды, оқуға деген ынтасын арттырып отырады. Таным әрекетінің нәтижелілігі - ақыл ой әрекетінің даму дәрежесіне байланысты. Оның негізгі компоненттерінің қалыптаспауы үлгерімнің төмен болуының басты себебі болып табылады.

Нашар оқитын оқушылар оқу-тәрбие үрдісінде көбірек біліктілікті қажет етеді. Бірақ олардың екі түрінде де жұмыстың жалпы бағыты бірдей.

Педагогикалық жағынан назардан тыс қалған балаларды мектепке дейін қолға алу керек. Сабақ үстінде және сабақтан тыс уақытта зейін мен ырықты, есте сақтауды дамыту қажет.

Балалардың артта қалуы мен нашар оқуын болдырмау және алдын алу жұмыстары көп уақытты, ынта-жігерді қажет етеді. Осы қиыншылықтардың себебі – баланың ақыл-ой ерекшеліктерінің, ақыл сапаларының қалыптаспағаны, ал бұл ерекшеліктер мидың кейбір органикалық аномалияларымен байланысты, сондықтан олар сыртқы әсерлерге тез көне алмайды.

Бұндай сыртқы әсерлерге өте ерте жаста жағымсыз әлеуметтік – педагогикалық жағдайлардың ықпалынан, назардан тыс қалған балалар тез көнгіш болып келеді. Мұндай артта қалудың алдын алу үшін жұмыс балалардың ақыл-ой әрекетін белсендіруге, сөйлеу қабілетін дамытуға, практикалық тәжірибесін кеңейтуге бағытталуы керек. Мектеп балаға жалпы білім беріп қана қоймай, оны жалпы дамыту, сөйлеу, оқыту, талдау жасауға үйрету, өз ойын дұрыс жеткізе білуге, салыстыра білуге, дәлелдеуге, сөйлеу мәдениетіне үйретеді. Оқу еңбегінің қаруы – ой. Логикалық жеке пікірімен өзіндік талдау біртұтас. Бұл талаптар ой мен іс әрекеттің негізгі өзегі болып табылады.

Мақсаты:

- География пәні бойынша оқушының білімін дамыту, сабақ үлгерімін жақсарту;
- Оқушының жекелеме тапсырмалар арқылы пәнге қызығушылығын ояту;
- Сабаққа белсенді қатысуын қамтамасыз ете отырып, шығармашылықпен ойлау, есте сақтау қабілеттерін жетілдіру;
- Пәнге деген қызығушылығын арттыру арқылы мемлекеттік білім стандартын меңгерту;
- Үлгерімі төмен оқушылармен жыл бойы жұмыс жүргізе отырып, тарих пәнінен қабілеті төмен оқушылардың жеке тұлғалық мүмкіндіктерін ашуға көмектесу.

Міндеттері:

- әр сыныптағы үлгерімі төмен оқушыларды анықтау
- мемлекетін білім стандартын меңгере отырып, жыл бойы жұмыс жүргізу арқылы үлгерімін жоғарылату;
- үлгерімі төмен оқушыларға психологиялық-педагогикалық көмек көрсету.

Күтілетін нәтиже:

- оқу бағдарламасына сай білімді өз дәрежесінде меңгереді;
- пән бойынша негізгі ұғымдар мен түсініктерді ажырата және салыстыра алады;
- ұлттық сана сезімі жетілген және ішкі жан дүниесін тануға, өзін өзгелермен салыстыруға мүмкіндігі қалыптасқан тұлға.

Үлгерімі төмен оқушылармен жұмыс жоспарының мақсаты:

Оқушылардың Қазақстан тарихы пәнін үйренуге деген қызығушылықтарын арттыру арқылы әдеби мәдениетке баули отырып, мәтіндерді оқу арқылы рухани дүниесін байытуға, мәтінді талдауға, негізгі ойды табуға, ой қорытындысын табуға, ізденімпаз, ұлтжанды дара тұлғаның тәрбиеленуіне жол ашу.

Мүмкін болған кемшіліктер бойынша үй тапсырмаларын орындауға жұмыс беру

Үйге тапсырма беруде қиындық туғызатын тапсырмаларға қайталау жұмыстарын орындау арқылы дағдыларын қалыптастыру

СЫНЫПТАН ТЫС ЖҰМЫС

Үй тапсырмаларын орындау ережелерімен таныстыру, ереженің орындалуын қадағалау

Оқушыларға қиындықтар туғызбас үшін үй тапсырмасын беруде басқа да пән мұғалімдерімен байланыс жасау

10-сыныптарға арналған үлгерімі төмен оқушылардың білім деңгейін
көтеруге арналған жұмыс жоспары

№	Сабақтың тақырыбы	Сағат саны	Мерзімі
1	Зерттеу әдістерінің түрлері	1	05.09.2024
2	Заманауи картографиялық әдістер	1	12.09.2024
3	Географиялық деректер базасы	1	19.09.2024
4	Географиялық деректерді визуализациялау	1	20.09.2024
5	Табиғатты пайдалану түрлері	1	03.10.2024
6	Табиғатты пайдалану түрлерінің қоршаған ортаға әсерін бағалау	1	10.10.2024
7	Табиғатты тиімді пайдаланудың қағидаттары	1	17.10.2024
8	Табиғатты тиімді пайдаланудың қағидаттары	1	24.10.2024
9	Экологиялық таза өндірістерді жобалау	1	07.11.2024
10	Геоэкологияның зерттеу пәні мен өзектілігі	1	14.11.2024
11	Геоэкологияның зерттеу пәні мен өзектілігі	1	21.11.2024
12	Геоэкологиядағы антропогендік факторлар	1	28.11.2024
13	Ғаламдық экологиялық проблемалар	1	05.12.2024
14	Геоэкологиялық үдерістерде географиялық қабық заңдылықтарының ролін анықтау	1	12.12.2024
15	Ғаламдық экология-лық мәселелерді шешудегі әлемдік тәжірибе	1	20.12.2024
16	Экологиядағы инновациялық технологиялар	1	26.12.2024
17	Қазақстанның экологиялық проблемалары, шешу жолдарын ұсыну	1	09.01.2025
18	Геоэкономиканың зерттеу пәні мен өзектілігі	1	16.01.2025
19	Шаруашылықты ұйымдастырудың аумақтық факторлары	1	23.01.2025
20	Дүниежүзілік шаруашылықтың құрылымы	1	30.01.2025
21	Дүниежүзі елдерінің экономикалық даму көрсеткіштерін салыстыру	1	06.02.2025
22	Экономикалық дамудағы әлемдік тәжірибе.	1	13.02.2025
23	Геосаясаттың мақсаты мен міндеттері. Негізгі геосаяси объектілер мен субъектілер	1	20.02.2025
24	Дүниежүзінің геосаяси кеңістігі	1	27.02.2025
25	Мемлекеттік аумақтың морфологиялық ерекшеліктері	1	05.03.2025
26	ҚР мемлекеттік аумағының морфологиялық ерекшеліктері.	1	12.03.2025
27	Қазақстан Республикасының мемлекеттік шекараларының қалыптасу үдерісі, басты көрсеткіштері мен динамикасы	1	19.03.2025
28	Дүниежүзін тарихи-мәдени аудандастыру	1	09.04.2025
29	Салыстырмалы ел тану	1	16.04.2025
30	Жиынтық ішкі өнім көрсеткіштерін есептеу	1	23.04.2025
31	Жиынтық көрсеткіштер бойынша есептелінетін дүниежүзі елдерінің индекстері мен рейтингі	1	30.04.2025
32	Ғаламдық бәсекеге қабілеттілік индексі	1	06.05.2025
33	Адамзаттың дамуындағы мәселелер	1	14.05.2025
34	Адамзаттың дамуындағы мәселелер және оларды анықтау критеріі	1	21.05.2025

Үлгерімі төмен оқушылардың тізімі

№	Оқушының аты-жөні	Сыныбы	Жауапты пән мұғалімі
1	Тұрғын Ердаулет	10 «Д»	Шерімкүл Г.Б
2	Нұрдылда Нұрәділ	10 «Г»	Шерімкүл Г.Б
3	Туреқұл Абылай	10 «Е»	Шерімкүл Г.Б

№136 жалпы орта білім беретін мектебінің 10- сыныптарындағы үлгерімі төмен оқушылардың
I, II жартыжылдықтағы жұмыстарының сараптамасы
2025-2026 оқу жылы

Оқушының аты-жөні: Нурдоса Н Пәні: География
Сыныбы: 10 Б Пән мұғалімі: Шерімұлы Т.Б.

Айы	Қыркүйек	Қазан	Қараша	Желтоқсан	Қаңтар	Ақпан	Наурыз	Сәуір	Мамыр
Күні									
«5»									
«4»									
«3»									
«2»									

Оқушының аты-жөні: Шүреши А Пәні: География
Сыныбы: 10 Б Пән мұғалімі: Шерімұлы Т.Б.

Айы	Қыркүйек	Қазан	Қараша	Желтоқсан	Қаңтар	Ақпан	Наурыз	Сәуір	Мамыр
Күні									
«5»									
«4»									
«3»									
«2»									

Оқушының аты-жөні: Шүреши Е Пәні: География
Сыныбы: 10 Д Пән мұғалімі: Шерімұлы Т.Б.

Айы	Қыркүйек	Қазан	Қараша	Желтоқсан	Қаңтар	Ақпан	Наурыз	Сәуір	Мамыр
Күні									
«5»									
«4»									
«3»									
«2»									

8 сынып
Үлгерімі төмен оқушылармен жұмыс жоспары

№	Мазмұны	Сағат саны	Мерзімі
1	Физикалық география – Жер табиғаты жайындағы ғылым	1	02.09.2025
2	Физикалық география – Жер табиғаты жайындағы ғылым	1	09.09.2025
3	Жер туралы географиялық білімнің дамуы	1	16.09.2025
4	Жер – Күн жүйесінің теңдессіз ғаламшары	1	23.09.2025
5	Жердің Күн жүйесіндегі орны, Жердің пішіні мен мөлшерлері	1	30.09.2025
6	Жергілікті Жердің планы	1	07.10.2025
7	Жер беті бейнесінің түрлері	1	14.10.2025
8	Масштаб, қашықтықты өлшеу	1	21.10.2025
9	Географиялық карта. Глобус – жердің моделі	1	04.11.2025
10	Географиялық карталар, олардың жіктелуі	1	11.11.2025
11	Географиялық бойлық, географиялық координаталар ұғымы және координатты анықтау	1	18.11.2025
12	Географиялық карталарда биіктіктер мен тереңдіктердің бейнеленуі	1	25.11.2025
13	Жердің қабықтары. Литосфера және жер қыртысы	1	02.12.2025
14	Жердің құрылысы, негізгі ұғымдар	1	09.12.2025
15	Тау жыныстары және минералдардың жіктелуі	1	17.12.2025
16	Құрлықтағы жазықтар, олардың жіктелуі	1	23.12.2025
17	Құрлықтағы таулар, олардың жіктелуі	1	13.01.2026
18	Жанартаулар, ыстық бұлақтар, гейзерлер	1	20.01.2026
19	Гидросфера, су айналымы жайлы ұғым	1	27.01.2026
20	Дүниежүзілік мұхит және оның бөліктері	1	03.02.2026
21	Дүниежүзілік мұхит суының қасиеттері	1	10.02.2026
22	Мұхит суының қозғалыстары	1	17.02.2026
23	Мұхит суын зерттеу, қорғау	1	24.02.2026
24	Өзендер. Көлдер	1	03.03.2026
25	Атмосфера	1	10.03.2026
26	Атмосфера, оның құрылысы, ауаның құрамы	1	17.03.2026
27	Жердің өз осінен және Күнді айнала қозғалуы, Жер қозғалысының маңызы	1	07.04.2026
28	Ауа температурасының жылдық өзгерісі және ауытқу амплитудасы	1	14.04.2026
29	Биосфера	1	21.04.2026
30	Географиялық қабық – Жердің ерекше кешенді қабығы	1	28.04.2026
31	Жер бетіндегі адамзат	1	05.05.2026
32	Жердің халқы, саны, тығыздығы, демографиялық саясат	1	12.05.2026
33	Елді мекендер, олардың картада бейнеленуі	1	19.05.2026
34	Туған өлкенің табиғат кешеніне саяхат. Жергілікті жердің географиялық орны, аумағы және шекарасы	1	19.05.2026

Үлгерімі төмен оқушылардың тізімі

№	Оқушының аты-жөні	Сыныбы	Жауапты пән мұғалімі
1	Қыстаубай Арсен	8 «Ғ»	Шерімкұл Г
2	Ізбасқан Азамат	8 «Е»	Шерімкұл Г
3	Мақсатқызы Сабина	9 «Г»	Шерімкұл Г
4	Тұрғын Ердаулет	10 «Д»	Шерімкұл Г
5	Нұрдылда Нұрәділ	10 «Г»	Шерімкұл Г

